

‘De bloem van het leven (la fleur de la vie)’.
Bibliografie van Hugo Bousset

samengesteld door
Matthieu SERGIER

ingeleid door
Matthieu SERGIER & Stéphanie VANASTEN

In de Nederlandstalige letterenwereld dient Hugo Bousset niet meer voorgesteld te worden. Als verwoed alleslezer, bevlogen en bekrond criticus, gerespecteerd hoofdredacteur van een van de oudste – maar desondanks meest avantgardistische – tijdschriften van het Nederlandse taalgebied, maar ook als enthousiaste en geliefd hoogleraar valt zijn bijdrage aan de moderne Nederlandse literatuur in onze contreien niet te onderschatten.

We hebben hierna geprobeerd om de omvangrijke literatuurkritische productie van Hugo Bousset in kaart te brengen. Voor deze reconstructie hebben we ons voornamelijk gebaseerd op de *Bibliografie van de Nederlandse Taal- en Letterkunde*, kortweg BNTL. Enige aanvulling vonden wij in de *Bibliografie van de Literaire Tijdschriften in Vlaanderen en Nederland*. Voor een eerste zoekopdracht naar Boussets omvangrijke literatuurwetenschappelijke en essayistische productie leverden deze twee bronnen samen bijna 400 resultaten op – meer dan in de hiernavolgende lijst. De voornaamste verklaring hiervoor is dat de BNTL de essays uit de bundels van Bousset een aparte bibliografische beschrijving geeft. Omwille van de overzichtelijkheid werden hier enkel de titels van de bundels opgenomen. Ook het

warme, hartelijke proza waarmee de lezer bij elk nieuw DW *B*-nummer verwelkomt wordt – de onverslijtbare titel daarvan luidt volgens vaste gewoonte ‘Beste lezers’ – werd buiten beschouwing gelaten: die ‘woorden vooraf’ zijn vooral het werk van de hoofdredacteur en vallen buiten het bereik van een bibliografie die in eerste instantie blijk wil geven van de indrukwekkende literatuurkritische productie van de hoogleraar, academicus, collega en vriend. Ten slotte bleken enkele resultaten in de BNTL te verwijzen naar artikelen van de hand van dochter Sigrid Bousset. Ze zijn gerelateerd aan het speciale nummer van DW *B* dat zij samen met Els van de Perre in 2002 samenstelde naar aanleiding van Hugo Boussets zestigste verjaardag.

Ondanks onze inspanningen is de kans reël dat er in deze lijst nog bibliografische referenties ontbreken – denk maar aan de overzeese lezingen die Bousset gegeven geeft, aan de bijdragen aan congressen, de publicaties in andere talen of de publicatiekanalen die überhaupt minder systematisch of makkelijk door de bibliografen geëxcerpeerd worden. We zagen ons genoodzaakt, wilden we Hugo verrassen, om te vertrouwen op de blinde ratio van de webtechnologie. Het risico dat deze bibliografie hierdoor onvolledig zou zijn, nemen we er graag bij, al is het maar omdat ze dan op die manier allicht het best de fundamente van een levenswerk weerspiegelt dat eerder bij de *dissémination* en het uitzaaien aansluit dan bij het bijeenbrengen en de totaliserende systematiek die daarbij zou horen. (Zou Hugo een bibliografie van het eigen werk bijhouden? Of laat hij zijn trouwe lezer liever zelf de blinde vlekken aanvullen, waardoor de onvermijdelijke onvolledigheid plots tot poëtisch effect verheven wordt?)

Dat in het kader van deze bescheiden poging tot bibliografie geen exhaustiviteit opgeëist kan worden, neemt niet weg dat de hierna volgende lijst een representatief beeld geeft van het werk van Bousset en de evolutie ervan: zijn interesses en drijfveren, zijn onaflaatbare belangstelling voor de literaire productie van de eigen tijd, zijn positionering in het tijdschriftencircuit (met een eerste publicatie, in 1985, voor DW *B* over Cees Nooteboom) en recenter op digitale platforms en zijn steeds alerte aanwezigheid in het Nederlandstalige (Vlaamse) literair-kritische veld. In eerste instantie kan de in omvang ongeziene productie van 50 jaar bijna niet overschat worden. Daarbij springt de diversiteit in het oog: zelden duiken er tijdens die langere periode meerdere publicaties op over dezelfde schrijver en hetzelfde boek, met

als notoire uitzondering Ivo Michiels. Maar ook Boussets neus voor (liefst aanstormend) talent op het gebied van het proza wordt erin weerspiegeld net zoals de vaak gebruikte kwalificatie van alleslezer erdoor bevestigd wordt. De criticus treedt niet zelden als bemiddelaar op, via recensies, kronieken en essays laat hij niet na om zijn liefde voor het vak waar te maken. Zo zorgt hij mede voor de doorbraak van bepaalde auteurs en boeken, die later klassiekers zullen blijken. Hoe dan ook lopen de hierna genoemde publicaties parallel met de belangrijkste ontwikkelingen uit de Nederlandse literatuur van de tweede helft van de twintigste eeuw. Tegelijkertijd valt hieraan de ontwikkeling af te lezen van jong academicus tot gezaghebbend criticus. Daarvan getuigen ook zijn overzichtspublicaties in standaardwerken over uiteenlopende auteurs en hun oeuvre, zoals in het *Lexicon van literaire werken* en in andere periodieke publicaties zoals *Grenzen verleggen*, en de verschillende onderscheidingen die hem te beurt vallen. Ten slotte is de aanpak van de criticus zelf symptomatisch voor de literaire kritiek uit de twintigste eeuw. Al blijft de leesbaarheid en toegankelijkheid van de stukken van belang, toch valt een belangrijke verschuiving op te merken: de bibliografie van Bousset vertelt tussen de regels ook voor een stuk het verhaal van de literatuurwetenschap in Vlaanderen en zegt iets over de verschuivende literaire benaderingen: na verloop van tijd slecht Bousset immers de grenzen van het Nederlandse taalgebied en gaat hij vergelijkend lezen. Een recentere, opmerkelijke vernieuwing betreft tot slot de *cross-overs*, de vakoverschrijdende, trans- en intermediale aanpak die hij op creatieve wijze, ook buiten de grenzen van de academische wereld, met enthousiasme en durf verdedigt en in de praktijk omzet.

‘Men hoeft slechts te kijken, zich te laten leven om de bloem van het leven (la fleur de la vie) met één blik te omvatten’, zo citeerde Hugo Bousset Willy Lauwens in een van zijn eerste essaybundels *Schreien, schrijven, schreeuwen* (1973). ‘Blijf gezond, blijf schrijven’, zo besluit Cees Nooteboom zijn bijdrage aan deze bundel. We kunnen hem alleen maar gelijk geven. Dan blijft de lijst alsmaar groeien. Er ontbrak altijd nog een bijdrage. De bibliografie raakt maar niet voltooid.

Bibliografie

1. 'De eksperimentele poëzie', in *Germania Leuven*, 3, 1962, p. 13-15.
2. 'Elias, een nachtegalenroman', in *Raam*, 40, 1967, p. 76-79.
3. 'Pandiabolisme. Twee verhalenbundels van Jacques Hamelink', in *Jeugd en cultuur*, 7, 1967, p. 320-328.
4. 'Dilettant of vitalist. De bronnen van H. Teirlinck', in *Jeugd en cultuur*, 9, 1967, p. 393-400.
5. 'Geert van Beek', in *Jeugd en cultuur*, 4-5, 1968, p. 222-232.
6. 'De structuur van Teirlincks *Zelfportret*', in *Jeugd en cultuur*, 7, 1968, p. 346-351.
7. *Herman Teirlinck*, Brugge, Desclée De Brouwer (Ontmoetingen; 75), 1968.
8. 'Fernand Auwera's *Mathias 't Kofschip*', in *Jeugd en cultuur*, 2, 1969, p. 85-91.
9. 'Mireille Cottenjé: Dubbel wilde ik leven', in *Jeugd en cultuur*, 45, 1970, p. 203-208.
10. 'Recensie van Vlierden, B. F. Van In 't wonderjaer tot De verwondering. *Een poëtica van de Vlaamse roman*', in *Jeugd en cultuur*, 6, 1970, p. 255-259.
11. *Bernard Kemp*, Brugge, Orion-Desclée de Brouwer (Ontmoetingen. Literaire monografieën; 91), 1971.
12. 'De dood van en voor Roger van de Velde en Dirk de Witte', in *Jeugd en cultuur*, 5, 1971, p. 212-220.
13. 'Het *opus* in de Nederlandse letterkunde', in *Jeugd en cultuur*, 7, 1971, p. 8-9, 312-320, 374-383.
14. 'Therapeutisch schrijverschap', in *Jeugd en cultuur*, 6, 1972, p. 241-256.
15. *Gedichten ook voor jou: 21 gedichten na 1965 van Claus tot Claus*, Brussel, De Procure, 1972.
16. 'Clem Schouwenaars : Schrijf je vrij', in *Ons erfdeel*, 3, 1973, p. 106-108.
17. 'Hazeu tussen engagement en nieuwe romantiek', in *Ons erfdeel*, 5, 1973, p. 109-112.

18. 'Recensie van Hugo Claus *Het jaar van de kreeft en Schaamte*', in *Ons erfdeel*, 5, 1973, p. 112-115.
19. 'Recensie van Gerard K. van het Reve *De taal der liefde en Lieve jongens*', in *Ons erfdeel*, 4, 1973, p. 93-95.
20. *Schreien, schrijven, schreeuwen: drie trends in de Nederlandse prozaliteratuur, 1967-1972*, Brugge, Orion Desclée de Brouwer (Orions literair atelier), 1973, p. 204-206.
21. 'Recensie van Fernand Auwera, *Zelfportret met gesloten ogen*', in *Ons erfdeel*, 4, 1974, p. 578-579.
22. 'Niet meer willen leven', in *Ons erfdeel*, 4, 1974, p. 575-576.
23. 'De andere kant van de afgrond', in *Ons erfdeel*, 2, 1974, p. 260-262.
24. 'Een anti-roman van het engagement', in *De Vlaamse Gids*, 5, 1974, p. 40-46.
25. 'Recensie van Jos Vandelloo, *De muggen*', in *Ons erfdeel*, 1, 1974, p. 100-103.
26. 'Roger van de Velde postuum', in *Ons erfdeel*, 3, 1974, p. 424-426.
27. 'Marnix Gijsen zonder opperhuid', in *Marnix Gijsen 75*, speciaal nummer van *De Vlaamse Gids*, 1974, p. 44-50.
28. 'Lezers gevraagd', in *De crisis van de kritiek*, speciaal nummer van *De Vlaamse Gids*, 6, 1975 p. 23-26.
29. 'De andere kant van de afgrond', in *Kritisch Akkoord 1975. Een keuze uit in 1975 verschenen essays in Noord- en Zuidnederlandse tijdschriften*, Brussel enz., Manteau, 1975, p. 26-31.
30. 'Vleugels binnenin', in *Ons erfdeel*, 2, 1975, p. 258-259.
31. 'Het web van verdriet', in *Ons erfdeel*, 1, 1975, p. 99-102.
32. 'Koolhaas, teer als huid', in *De Vlaamse Gids*, 3, 1975, p. 20-23.
33. 'Lokien-opus', in *Ons erfdeel*, 5, 1975, p. 745-748.
34. 'Guerilla tegen het seksefascisme', in *De Vlaamse Gids*, 5, 1975, p. 42-45.
35. 'Recensie van Jan Wolkers, *De walgvogel*', in *Ons erfdeel*, 4, 1975, p. 578-580.
36. 'Gewichtloos schrijven', in *Ons erfdeel*, 3, 1975, p. 430-433.

37. 'Schreien, schrijven, schreeuwen, schrikken...: trends in de Nederlandse prozaliteratuur na 1965', in *De stem uit Nieuwland*, 2, 1975, p. 69-74.
38. 'Alles wat je zegt is oneindig', in *Ons erfdeel*, 2, 1976, p. 269-271.
39. 'Challenge van het absurde', in *Ons erfdeel*, 1, 1976, p. 113-115.
40. 'De grote nutteleloosheid', in *Ons erfdeel*, 3, 1976, p. 436-438.
41. 'Recensie van J.M.A. Biesheuvel, *Het nut van de wereld*', in *Ons erfdeel*, 5, 1976, p. 761-763.
42. 'Recensie van Rudolf Geel, *Bitter & zoet*', in *Ons erfdeel*, 4, 1976, p. 586-588.
43. 'De wereld achter onze ogen', in *De Vlaamse Gids*, 2, 1976, p. 30-37.
44. *Woord en schroom. Enige trends in de Nederlandse prozaliteratuur 1973-1976*, Brugge, Orion, 1977.
45. 'Claude van de Berge: schrijven met stilte', in *Ons erfdeel*, 5, 1977, p. 704-716.
46. 'Recensie van Anton Koolhaas, *De geluiden van de eerste dag en Tot waar zal ik je brengen?*', in *Ons erfdeel*, 1, 1977, p. 123-126.
47. 'De paardesprong: bezwering van de doodsangst', in *Kreatief*, 2, 1977, p. 42-48.
48. 'Claude van de Berge', in *Boekengids*, 7, 1977, p. omslag.
49. 'Maarten 't Hart: over ratten, poezen, mieren en mensen', in *Zebra*, 3-4, 1978, p. 8-9.
50. 'Walschaps ik-project', in *De Vlaamse Gids*, 1, 1977, p. 44-47.
51. *Kritisch akkoord 1977: een keuze uit in 1976 verschenen essays in Noord- en Zuidnederlandse tijdschriften*, samengesteld door Hugo Bousset, Clara Eggink, Karel Meeuwesse, & Willem M. Roggeman, Brussel/Den Haag, Manteau (Maerlantpockets; 30), 1977.
52. 'Mensje van Keulen: Méér leed dan lief', in *Dimensie*, 6, 1977-1978, p. 19-21.
53. 'Inleiding', in *10 modern essays from Flanders*, Brussel, Flemish P.E.N.-Centre, 1978.
54. 'Dutch literature at a three-forked road', in *10 modern essays from Flanders*, Brussel, Flemish P.E.N.-Centre, 1978, p. 47-66.
55. 'Fernand Auwera', in *Boekengids*, 7, 1978, p. omslag.

56. 'Het opus in Vlaanderen. Van taalkritiek tot taalcreatie', in *Handelingen van de Koninklijke Zuiderlandse Maatschappij*, 31, 1978, p. 5-17.
57. 'Bernard Kemp', in *Boekengids*, 2, 1978, p. omslag.
58. 'Groosman en Van Hekken', in *Ons erfdeel*, 3, 1978, p. 439-444.
59. 'Gust Gils: binnenwaartse buitenstander', in *Ons erfdeel*, 2, 1978, p. 271-273.
60. 'Maarten 't Hart', in *Boekengids*, 10, 1978, p. omslag.
61. 'Virale Faulkneritis', in *yang*, 84, 1978, p. 40-47.
62. '22 Duitse dia's', in *Ons erfdeel*, 5, 1978, p. 746-747.
63. 'J.M.A. Biesheuvel', in *Boekengids*, 9, 1978, p. omslag.
64. 'De wereld achter onze ogen', in *In[-] en ommezien: fokus op Van de Berge, Roggeman, Robberechts*, Luk de Vos, Mark Insingel & Jaki Louage (red.), Brussel, Elsevier/Manteau, 1978, p. 24-25.
65. *Kritisch akkoord 1978: een keuze uit in 1977 verschenen essays in Noord- en Zuidnederlandse tijdschriften*, samengesteld door Hugo Bousset, Clara Eggink, Karel Meeuwesse... [et al.], Brussel, Manteau, 1978.
66. 'Hugo Raes: verloren paradijs', in *Ons erfdeel*, 4, 1978, p. 587-589.
67. 'H. C. ten Berge: mytofiel', in *Ons erfdeel*, 2, 1979, p. 278-280.
68. *Herman Teirlinck*, samengesteld door Fernand Vanhemelryck, Urbaan de Becker, Hugo Bousset [et al.], Dworp, Zenne en Zoniën Opbouwwerk, 1979.
69. 'De dood voor bruid. Zelfportret, of Het galgemaal', *Handelingen van de Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij*, 1978, p. 21-59.
70. 'Recensie van Jaak Fontier, *In de zon van zen*', in *Ons erfdeel*, 1, 1979, p. 104-105.
71. 'Alstein en de schaamte', in *Streven*, 3, 1979, p. 272-276.
72. 'Claude van de Berge: heilzame zangen', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 3, 1979, p. 246-249.
73. 'Gust Gils: de afgeschampte demiurg', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 10, 1979, p. 763-766.
74. 'K. Schippers: vergelijkende voorwerpkunde', in *Ons erfdeel*, 4, 1979, p. 590-591.

75. 'Herman Teirlinck: een man voor alle seizoenen', in *De Vlaamse Gids*, 1, 1979, p. 65-69.
76. 'Mark Insingel: homunculus van ginseng', in *Nieuwe Vlaamse Tijdschrift*, 2, 1979, p. 160-163.
77. 'Willy Lauwens', in *Boekengids*, 4, 1979, p. omslag.
78. 'Jacques Hamelink: door het oog van de taal', in *Ons erfdeel*, 5, 1979, p. 699-710.
79. 'Paul Snoek op de lange afstand', in *De Vlaamse Gids*, 2, 1979, p. 38-42.
80. 'Het beroepsgeheim van de sfinx', in *Dimensie*, 3, 1979, p. 26-28.
81. 'Drie lesstrategieën voor literatuuronderwijs', in *Roman en onderwijs: nieuwe benaderingsmogelijkheden van de roman in het onderwijs*, samengesteld door Werkgroep Ufsal-Docebo, Leuven, Acco, 1979, p. 102-127.
82. 'Elias, een nachtegalenroman', in *Roman en onderwijs: nieuwe benaderingsmogelijkheden van de roman in het onderwijs*, samengesteld door Werkgroep Ufsal-Docebo, Leuven, Acco, 1979.
83. 'Max Havelaar: sterke koffie', in *Roman en onderwijs: nieuwe benaderingsmogelijkheden van de roman in het onderwijs*, samengesteld door Werkgroep Ufsal-Docebo, Leuven, Acco, 1979, p. 153-172.
84. 'Fernand Auwera: onbeschrijflijk verdriet', in *yang*, 89, 1979, p. 39-47.
85. 'Van A tot Z: een paar beschouwingen omtrent Bernard Kemps romans', in *Afscheid van Bernard Kemp*, Speciaal nummer van *Mededelingen van de Vereniging voor Vlaamse letterkunde*, 105 bis, 1980, p. 13-17.
86. 'Tekenen en vertekenen', in *De Vlaamse Gids*, 2, 1980, p. 39-48.
87. 'Bernard Kemp: dantesk weekdier', in *Ons erfdeel*, 4, 1980, p. 580-583.
88. 'Ivo Michiels: de goede woorden', *Ons erfdeel*, 5, 1980, p. 747-749.
89. 'Alstein', in *Boekengids*, 6, 1980, p. omslag.
90. 'Huub Beurskens en Pol Hoste: debuten met roerloos proza', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 2, 1980, p. 294-298.

91. 'Hermafroditisch schrijven', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 3, 1980, p. 439-442.
92. 'Joyce & Co: Gulden Snede van Reve', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 6, 1980, p. 966-975.
93. 'Recensie van Egbert Aerts', in *De Stem uit Nieuwland*, 2, 1980, p. 78-80.
94. 'Loeki Zvonik en het geluk', in *Streven*, 2, 1980, p. 174-177.
95. 'Over Bernard Kemp', [interview met Hugo Bousset door Luc Vanhaecke], in *Literama*, 10, 1981, p. 420-423.
96. 'Willy Roggeman: het nihilisme counteren', in *Ons erfdeel*, 2, 1980, p. 266-268.
97. 'Daniël Robberechts', in *Kritisch lexicon van de Nederlandstalige literatuur na 1945*, 1980, p. 1-9, A1, B1.
98. 'Claude van de Berge', in *Kritisch lexicon van de Nederlandstalige literatuur na 1945*, 1980, p. 1-7, A1, B1-B2.
99. 'Paul de Wispelaere: ambivalentie als levensprogramma', in *Ons erfdeel*, 1, 1981, p. 96-98.
100. 'Mulisch' compositie van de wereld', in *Ons erfdeel*, 3, 1981, p. 423-424.
101. 'Lego spelen met Gerrit Krol', in *Ons erfdeel*, 4, 1981, p. 589-590.
102. 'In de zon van Zen', in *Kreatief*, 4, 1981, p. 29-35.
103. 'Claude van de Berge ou La fuite en avant', [trad. du néerlandais par Willy Devos] in *Septentrion*, 1, 1981, p. 49-51.
104. 'Schrijven om te overleven', in *De Vlaamse Gids*, 4, 1981, p. 29-33.
105. 'J.F. Vogelaar: operaties', in *Ons erfdeel*, 2, 1981, p. 276-277.
106. 'Bij het overlijden van Bernard Kemp: één jaar later', in *P.E.N.-tijdschrift*, 46, 1981, p. 17-18.
107. 'A.M. Dhondt focaliseert de schoonheid', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 1, 1981, p. 127-130.
108. 'Oscar voor De Wit', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 5, 1981, p. 771-775.
109. 'Verpale en Frateur: dromen en riten', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 2, 1981, p. 271-275.

110. 'Taalkritiek en taalcreatie', in *yang*, 100-101, 1981, p. 25-44.
111. *Bernard Kemp van A tot Z*, Hugo Bousset, Marcel Janssens, Martine de Clercq (red.), Danthe, 1981.
112. 'Gust Gils: looplamp met blacklight', *Koebel*, 30, 1982, p. 37-39.
113. 'Het web van verdriet', in *Over Ward Ruyslinck: beschouwingen en interviews*, Daan Cartens (red.), 's-Gravenhage, 1982, p. 118-121.
114. 'Willy Roggeman: jaloerse minnaar van het woord', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 5, 1982, p. 862-865.
115. 'De etalagepoppen van Lidy van Marissing', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 4, 1982, p. 679-684.
116. 'Claude van de Berge: liefde voor June', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 2, 1982, p. 317-320.
117. 'Scherven maken, potten breken', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 1, 1982, p. 153-157.
118. 'Vlinders van papier', in *Ons erfdeel*, 1, 1982, p. 106-107.
119. 'J. Bernlef: Groenland kleuren', in *Ons erfdeel*, 2, 1982, p. 286-287.
120. *Schrijven aan een opus: gesprekken met 9 Vlaamse auteurs: Ivo Michiels, Daniël Robberechts, Mark Insingel...*, Antwerpen/Amssterdam, Manteau (Essayreeks), 1982.
121. 'Paul de Wispelaere: de made in het klokhuis', in *Kritisch akkoord 1983: een keuze uit in 1982 verschenen essays in Noord- en Zuidnederlandse tijdschriften*, Jaap Goedegebuure, Monika van Paemel, Willem M. Roggeman (red.), Antwerpen, 1983, p. 117-131.
122. 'Het boek als alikruik: een prekair essay over de nieuwe romantiek in onze prozaliteratuur', in *Kreatief*, 1, 1983, p. 14-37.
123. 'Verschijnselen', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 5, 1983, p. 755-762.
124. 'Utopie van de revolutie', in *Jaarboek Louis Paul Boon-genootschap*, 1, 1983, p. 105-106.
125. 'Pierre H. Dubois: als zand tussen de vingers', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 1, 1983, p. 115-119.
126. 'Binnenwerk: een mobile van Schierbeek', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 4, 1983, p. 591-597.

127. 'Gerrit Krol: ontwerp van een robot', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 2, 1983, p. 296-301.
128. 'Dhondt in het diepe zuiden', in *Ons erfdeel*, 1, 1983, p. 108-110.
129. 'Doeschka Meijsing: utopia schrijven', in *Ons erfdeel*, 4, 1983, p. 582-584.
130. 'Hugo Claus' spotziek verdriet', in *Kreatief*, 5, 1983, p. 23-34.
131. 'Kosmonaut en voyeur', in *Nieuw Vlaams Tijdschrift*, 6, 1983, p. 912-916.
131. 'Jan Wolkers – Indonesisch fruit', in *Over Jan Wolkers*, Graa Boomsma (red.), 's-Gravenhage, 1983, p. 66-69.
132. 'Geen boekenzin meer, maar een zin voor mijn leven: Omtrent Grütz Gott', in *De pool van de droom: van en over Johan Daisne*, Hedwig Speliers (red.), Antwerpen, Manteau, 1983, p. 216-220.
133. 'Schimmenspel tegen de verschrikking van de dood', in *Jan Wolkers*, Johan Diepstraten (red.), Speciaal nr. van *Bzzlletin*, 119, 1984, p. 41-42.
134. 'Het paard van Troje', in *Over Multatuli*, 13, 1984, p. 49-56.
135. 'Hulde aan Claude van de Berge', in *Mededelingen van de Vereniging Vlaamse Letterkunde*, 119, 1984, p. 23-26.
136. 'Gouden droom en zwarte dood', in *Ons erfdeel*, 2, 1984, p. 265-266.
137. 'Ivo Michiels: schrift van de roos', in *Ons erfdeel*, 3, 1984, p. 424-427.
138. 'Willem Brakman: fijne ruis van tijd en dood', in *Kreatief*, 5, 1984, p. 102-105.
139. 'Harry Mulisch: la composition du monde' [trad. du néerlandais par Liliane Wouters], in *Septentrion*, 1, 1984, p. 2-5.
140. 'Tot schade en schande', in *De Vlaamse Gids*, 5, 1984, p. 37-43.
141. 'Huldiging Claude van de Berge', in *Cultureel jaarboek provincie Oost-Vlaanderen*, 37, 1983, p. 28-33.
142. 'Recensie van Marcel Janssens, *De maat van drie: essays over literatuur*', in *Ons erfdeel*, 5, 1984, p. 749-750.
143. 'Ivo Michiels' [aanvulling], in *Kritisch lexicon van de moderne Nederlandstalige literatuur*, p. 1-13; A1-A2; B1-B4.

144. 'Treurig maar niet ontroostbaar', in *Ons erfdeel*, 4, 1985, p. 582-583.
145. 'Ivo Michiels', in *Jaarboek Vlaamse literatuur*, 1985, p. 128-151.
146. 'Cees Nooteboom: Märchenglück', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1985, p. 208-213.
147. 'Monika van Paemel: voedsterdochter', in *Dietsche Warande & Belfort*, 8, 1985, p. 601-607.
148. 'Le prix Constantijn Huygens' [trad. du néerlandais par J. Fermaut], in *Septentrion*, 3, 1985, p. 78.
149. 'Willy Spillebeen: scherven schrijven', in *Kreatief*, 3-4, 1985, p. 68-73.
150. 'In vogelvlucht: de Vlaamse prozaliteratuur sinds 1970', in *Neerlandica extra muros*, 44, 1985, p. 31-34.
151. 'J. M. A. Biesheuvel: raamvertellingen', in *Dietsche Warande & Belfort*, 7, 1985, p. 521-524.
152. 'J. Ritzerfeld: Pools tweeluik', in *Ons erfdeel*, 2, 1985, p. 260-262.
152. 'Louis Ferron: spiegel der historie', in *Ons erfdeel*, 3, 1986, p. 434-436.
153. 'Walter van den Broeck', in *Jaarboek Vlaamse literatuur*, 1986, p. 124-143.
154. 'Tom Pauka: verloren onschuld', in *Ons erfdeel*, 2, 1986, p. 274-276.
155. 'Hermine de Graaf: kostschoolmeisjeshandschrift', in *Ons erfdeel*, 4, 1986, p. 589-591.
156. 'Ivo Michiels: geometrie en mysterie', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1986, p. 41-47.
157. 'Van hetzelfde Laken een Broek', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1986, p. 367-376.
158. 'Paul Koeck: gigolo in het krijt', in *Dietsche Warande & Belfort*, 6, 1986, p. 466-469.
159. 'Oefentochten', in *Restant*, 2, 1986, p. 9-11.
160. 'Willem G. van Maanen op de sofa', in *De Vlaamse Gids*, 3, 1986, p. 34-39.

161. 'Hugo Claus geprijsd en geprezen', in *P.E.N.-tijdschrift*, 3, 1986, p. 9-10.
162. 'Hoe bestaat het: literatuur in Vlaanderen', themanummer van *Dietsche Warande & Belfort*, 8-9, 1986.
163. 'De uilen van Ward Ruyslinck', *Dietsche Warande & Belfort*, 10, 1986, p. 763-765.
164. 'Gilliams' *Elias* in Nederlands en Europees verband', in *Vlaams leesboek: poëzie, proza en literair essay tussen 1932 en 1986: een bloemlezing*, Jozef Deleu & Anne Marie Musschoot (red.), Tielt, Lannoo, 1986, p. 447-449.
165. 'De mystiek van de eik', in *Raaklijnen van het licht: een huldeboek voor Erik van Ruysbeek*, Johan van Cauwenberge (red.), Leuven, Leuvense schrijversaktie, 1987, p. 61-66.
166. 'Paul de Wispelaere', in *Jaarboek Vlaamse literatuur*, 1987, p. 152-169.
167. 'Herinnerde toekomst', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1987, p. 50-53.
168. 'Willy van Poucke: onder Vlaamse professoren', in *Ons erfdeel*, 1, 1987, p. 116-117.
169. 'Jan Siebelink: een zacht schrijven', in *Ons erfdeel*, 1, 1987, p. 106-107.
170. 'Ger Thijs : het leven als toneel', in *Ons erfdeel*, 2, 1987, p. 272-273.
171. 'De arenden van De Vloed', in *Ons erfdeel*, 3, 1987, p. 431-432.
172. 'Lieve Joris in Kongo', in *Ons erfdeel*, 4, 1987, p. 579-580.
173. 'In de arena van de geschiedenis', in *Ons erfdeel*, 5, 1987, p. 756-757.
174. 'Het verdriet van Nederland', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1987, p. 53-58.
175. 'Een smaak van zout', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1987, p. 65-68.
176. 'Jo Claes' Inferno', in *Dietsche Warande & Belfort*, 6, 1987, p. 66-67.
177. 'Vlaanderen: onleefbaar landschap en paradijselijke schrijftuin', in *Dietsche Warande & Belfort*, 7, 1987, p. 30-38.

178. 'Het geheim van Boedapest', in *Dietsche Warande & Belfort*, 10, 1987, p. 46-48.
179. 'Trapezewerk', in *Dietsche Warande & Belfort*, 10, 1987, p. 64-67.
180. 'Het patroon van een doolhof', in *Diogenes*, 2, 1987-1988, p. 187-189.
181. 'Babylonische spraakverwarring', in *Dietsche Warande & Belfort*, 8, 1987, p. 48-51.
182. 'Verblind door een zon zonder zin', in *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 1987, p. 44-47.
183. *Prose flamande d'aujourd'hui* [nouvelles trad. du néerlandais par Albert Bontridder], Paris, La Longue Vue (Collection La pie sur le gibet), 1988.
184. *Lezen om te schrijven: een progressieve en cumulatieve lectuur van Het boek Alfa van Ivo Michiels*, Amsterdam, De Bezige Bij, 1988.
185. 'Voorportaal van de vrijheid', in *Ons erfdeel*, 2, 1988, p. 270-271.
186. 'Vreemd gaan in het verleden', in *Ons erfdeel*, 5, 1988, p. 759-760.
187. '(On)macht van de taal', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1988, p. 55-58.
188. 'De waarheid liegen', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1988, p. 64-65.
189. 'Dwarse humor', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1988, p. 69-70.
190. 'Queeste naar een vader, een zoon en een geest', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1988, p. 208-212.
191. 'Büchs kleine veldslag', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1988, p. 62-63.
192. 'Pietluttigheid troef', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1988, p. 220-221.
193. 'Overlevingskroniek', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1988, p. 368-372.
194. 'Rosalie Niemand: ik heb dorst', in *Dietsche Warande & Belfort*, 7, 1988, p. 520-524.

195. 'Hulde aan Monika van Paemel', in *Mededelingen van de Vereniging Vlaamse letterkunde*, 131, 1988, p. 15-21.
196. 'Incestueus paradijs', in *Ons erfdeel*, 4, 1988, p. 582-583.
197. 'Recensie van B.F. van Vlierden, *Een poëtica van de Europese roman*', in *Vonk*, 5, 1988, p. 298-299.
198. 'Dirk van Babylon : kameleontisch bestaan', in *Ons erfdeel*, 3, 1988, p. 423-425.
199. *Grenzen verleggen: de Vlaamse prozaliteratuur 1970-1986*, Antwerpen, Houtekiet, 1988.
200. 'Gilbert Tantalus', in *Frans Depeuter: het mytisch symbolisme*, Frank Tubex (red.), Herentals, Tubex (Gouden boek nr. 1), 1988, p. 38.
201. 'Hugo Raes: de lezer gestrikt', in *Dietsche Warande & Belfort*, 6, 1988, p. 454-456.
202. *Een uur stilte a.u.b.: 28 Vlaamse verhalen na 1965*, Hugo Bousset (red.), Antwerpen, Houtekiet, 1988.
203. 'Vlaamse prozagolf?', in *Eerste druk '88: overzicht en bespreking van Nederlands en Vlaams literair proza dat voor het eerst in het jaar 1988 verscheen*, Bert Peene (red.), Laren (Gld), Walva-Boek, 1989, p. 9-17.
204. 'Als de dood voor de liefde', in *Ons erfdeel*, 2, 1989, p. 272-273.
205. 'Azuren Claus', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1989, p. 61-67.
206. 'Let it be', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1989, p. 367-368.
207. 'Sprakwater', *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 1989, p. 453-456.
208. 'De vrouw voor het venster', *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 1989, p. 477-479.
209. 'Koen Peeters: de charme van België', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1989, p. 613-614.
210. 'Guido van Heulendonk: brallerig proza', *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1989, p. 611-613.
211. 'De overlevingskroniek van Frans van Isacker', in *Jaarboek Vlaamse literatuur*, 1988, p. 127-133.
212. 'Onstelpbare blos', in *Literatuur in Nederland en Vlaanderen*, Speciaal nr. van *Dietsche Warande & Belfort*, 6, 1989, p. 780-783.

213. 'Bestaat België?', in *P.E.N.-tijdschrift*, 13, 1989, p. 40-46.
214. 'Ivo Michiels en Hugo Bousset' [interview door Lex Bohlmeijer], in *Nadruk Hilversum*, 4, 1989, p. 63-70.
215. 'Harry Mulisch als buikspreeker', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1989, p. 194-197.
216. 'De achterkant van Eenhoorn', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1989, p. 340-346.
217. 'Maarten 't Hart: het boek als alikruik.', in *Ingenti spiritu: huldealbum opgedragen aan Prof. Dr. W. P. F. de Geest ter gelegenheid van zijn zestigste verjaardag*, M. de Clercq (e.a., red.), Brussel, UFSAL, 1989, p. 13-16.
218. 'Geeraerts, Jef. *Gangreen 1: Black Venus*', in *Lexicon van literaire werken: besprekingen van Nederlandstalige literaire werken 1900-heden*, 4e aanvulling, december 1989, p. 1-10; I-II.
219. 'Teirlinck, Herman. *Zelfportret, of Het galgemaal*', in *Lexicon van literaire werken: besprekingen van Nederlandstalige literaire werken 1900-heden*, 6e aanvulling, mei 1990, p. 1-9; I.
220. '1951-1959: de ambiguïteit van de hoop: waar is de eerste morgen', in *1951-1991: een tijdsbeeld*, Frank Vanhaecke (red.), Brussel, Paleis voor Schone Kunsten van Brussel, 1990, p. 116-123.
221. '1960-1973: de welvaartsstaat, optimisme en contestatie: schieten met de pen' in *1951-1991: een tijdsbeeld*, Frank Vanhaecke (red.), Brussel, Paleis voor Schone Kunsten van Brussel, 1990, p. 240-247.
222. '1974-1991: de heropbloei van het individualisme: schrijven aan een persoonlijke mythe', in *1951-1991: een tijdsbeeld*, Frank Vanhaecke (red.), Brussel, Paleis voor Schone Kunsten van Brussel, 1990, p. 368-375.
223. 'Braak', in *Ons erfdeel*, 4, 1990, p. 589-591.
224. 'Spaghetti', in *Ons erfdeel*, 4, 1990, p. 591-592.
225. 'Maarten 't Hart: le livre comme mascotte' [trad. du néerlandais par Marie-Noëlle Fontenat], in *Septentrion*, 1, 1990, p. 50-55.
226. 'Kristien Hemmerechts: overlevingsstrategieën', in *De Vlaamse Gids*, 5, 1990, p. 32-35.
227. 'Victorie kraaien', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1990, p. 80-87.

228. 'Hongaarse foto's', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1990, p. 105-106.
229. 'Boek als bingo', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1990, p. 107-108.
230. 'De rokken van de ui', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1990, p. 355-362.
231. 'Goudrenetten', in *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 1990, p. 467-470.
232. 'Op elkaar verliefde vrouwendijen', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1990, p. 633-639.
233. 'Leon de Winters vomitorium', in *Dietsche Warande & Belfort*, 6, 1990, p. 785-789.
234. 'Nee nikske nie', in *Willem Brakman, Gerrit Jan Kleinrensink & Bart Vervaeck*, (red.), Speciaal nr. van *yang*, 145, 1990, p. 88-92.
235. 'trends in de woestijn' [interview door Piet Franssen], in *Literatuur*, 6, 1990, p. 361-367.
236. 'Hugo Claus, *De Metsiers*' in *Lexicon van literaire werken: besprekingen van Nederlandstalige literaire werken 1900-heden*, p. 1-8; I.
237. 'Historische fantasie', in *Ons erfdeel*, 1, 1990, p. 122-123.
238. 'De kinderbruiloft: over *De sandwich*', in *A.F.Th. van der Heijden*, speciaal nummer van *Bzzlletin*, 179, 1990, p. 67-71.
239. 'De gelaagde roman: de Vlaamse prozaliteratuur na 1970', in *Barricaden en labyrint: accenten in de hedendaagse roman*, Roland Duhamel & Jaak De Vos (red.), Leuven/Apeldoorn, Garant, 1990, p. 39-62. (Literatuur in veelvoud; nr. 1).
240. 'Brabantse Decamerone', in *Ons erfdeel*, 3, 1990, p. 422-423.
241. 'Sneeuwdoosjes', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1990, p. 225-228.
242. 'Hugo Raes', in *Lexicon van literaire werken: besprekingen van Nederlandstalige literaire werken 1900-heden*, 5e aanvulling, 1990, p. 1-8; I.
243. *Grenzen verleggen: de Vlaamse prozaliteratuur 1970-1986. II: Profielen*, Antwerpen/Baarn, Houtekiet, 1990, p. 51-59.
244. 'On-nederlandse auteurs', in *Maatstaf*, 8-9, 1991, p. 48-63.

245. 'Ivo Michiels, *Het boek alfa*', in *Lexicon van literaire werken: besprekingen van Nederlandstalige literaire werken 1900-heden*, 9e aanvulling, februari 1991, p. 1-8, I-II.
246. 'Formol en scalpel', in *Ons erfdeel*, 1, 1991, p. 113-114.
247. 'In der minne', in *Ons erfdeel*, 5, 1991, p. 770-771.
248. 'Liefde in Havana', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1991, p. 244-245.
249. 'Ontelbare kleine drama's', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1991, p. 245-246.
250. 'Bianca Castafiore in Nederland', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1991, p. 97-99.
251. 'Literaire parfumerie', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1991, p. 359-361.
252. 'Het dode zusje', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1991, p. 377-378.
253. 'Met de ogen van een vlieg', in *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 1991, p. 433-440.
254. 'Twee feestelijke debuten uit het Noorden', in *Dietsche Warande Belfort*, 5, 1991, p. 606-612.
255. 'A. F. Th. van der Heijden', in *Kritisch lexicon van de Nederlandstalige literatuur na 1945*, 1992, p. 1-13, A1, B1-B3.
256. 'Geerten Meijsing', in *Kritisch lexicon van de Nederlandstalige literatuur na 1945*, 1992, p. 1-10, A1-A2, B1-B2.
257. 'Monika van Paemel (née en 1945)', in *Lettres européennes: histoire de la littérature européenne*, Annick Benoit-Dusauroy & Guy Fontaine (red.), Paris, Hachette, 1992, p. 1004-1005.
258. 'Recensie van Jean-Paul Franssens, *Een gouden kind*', in *Ons erfdeel*, 1, 1992, p. 122-123.
259. 'De doos van Pandora', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1992, p. 53-56.
260. 'Fantoompijn', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1992, p. 186-188.
262. 'Madurodam van tederheid', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1992, p. 272-273.

263. 'Fata morgana', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1992, p. 273-274.
264. 'Ahzo!', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1992, p. 274-276.
265. 'Onzalige hersenspinsels', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1992, p. 276-277.
266. 'Beker met alsem', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1992, p. 392-395.
267. 'Vochtige stemmen', in *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 1992, p. 520-523.
268. 'De wetenschap van groente', in *Ons erfdeel*, 3, 1992, p. 440-441.
269. 'De gulden snede: de Nederlandse prozaliteratuur uit het Noorden na 1970', in *Ons erfdeel*, 1, 1992, p. 75-89.
270. 'Hertmans, Stefan. Zelfportret; foto's: Herman Selleslags; commentaar: Hugo Bousset', in *Portretten van papier: 12 zelfportretten, 12 fotoreportages, 12 commentaren: 11 schrijvers nemen foto's als uitgangspunt bij het schrijven van een zelfportret, 1 fotograaf reageert met zijn foto's op het zelfportret van 1 schrijver, 12 maal worden foto's en tekst becommentarieerd*, Paul Buekenhout (red.), Brussel, Paleis, 1992, p. 7.
271. 'Hugo Raes, *Een faun met kille horentjes*', in *Lexicon van literaire werken*, p. 1-8, I.
272. 'A. F. Th. van der Heijden', in *Die niederländische und die flämische Literatur der Gegenwart*, Frank Ligtvoet & Marcel van Nieuwenborgh (red.), München [etc.], Hanser, 1993, p. 31, 33.
273. *De gulden snede: over Nederlands proza na 1980*, Amsterdam, Meulenhoff, 1993.
274. 'Beste lezers', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1993, 1-4.
275. 'Honoris causa: Ivo Michiels', in *KU Brussel*, 3, 1993, p. 2-4.
276. 'Meer warande dan belfort', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1993, p. 294-296.
277. 'Over literaire honden', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1993, p. 405-406.
278. '6 juni 1968: Hugo Claus wordt veroordeeld wegens zedenschending. Spanningen tussen literatuur en publieke opinie in

Vlaanderen', in *Nederlandse literatuur, een geschiedenis*, M.A. Schenkeveld-van der Dussen, Ton Anbeek ... (et al., red.), Groningen, Nijhoff, 1993, p. 796-801.

279. 'Over venusmandjes en videoclips', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1993, p. 661-663.

280. *Nordsüd: Gegenwartslyrik aus Flandern*, Hugo Bousset (et al., red.), Gent, Poëziecentrum, 1993.

281. 'Oog en oor', in *Dietsche Warande & Belfort*, 2, 1994, p. 275-279.

282. 'Ivo Michiels', in *Mededelingen Vereniging Vlaamse Letterkunde*, 149, 1994, p. 15-18.

283. 'The Far North and the Deep South: Contemporary fiction in the Netherlands and Flanders', in Hugo Bousset & Theo Hermans (red.), *New Flemish fiction*, Speciaal nr. van *Review Contemporary Fiction*, 2, 1994, p. 8-23.

284. 'Leon de Winter, *Hoffman's honger*', in *Lexicon van literaire werken*, p. 1-8, I.

285. 'Van Belfort tot Warande' [interview met Hugo Bousset door Martine de Clercq], in *KU Brussel*, 3, 1995, p. 6-9.

286. 'Zappende god', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1995, p. 399-403.

287. 'Het verkavelde lichaam', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1995, p. 411-413.

288. 'Recensie van Gust Gils, *Mijn plichtvergeten werk: retrospectieve keuze*', in *Ons erfdeel*, 3, 1995, p. 435-437.

289. 'Koen Peeters; met een aanvulling door Sofie Gielis', in *Kritisch lexicon van de (moderne) Nederlandstalige literatuur (na 1945)*, 1995, p. 1-12, A1, B1-B3.

290. 'Ivo Michiels: consonanten en dissonanten', in *Ons erfdeel*, 4, 1996, p. 593-594.

291. 'De pestilenties van de zenuwen', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1996, p. 661-664.

292. *Geritsel van papier*, Amsterdam, Meulenhoff, 1996.

293. 'Paul Mennes: op een dieet van MTV en soaps', in *Dietsche warande Belfort*, 1, 1996, p. 130-132.

294. 'Recensie van Léon Hanssen, *Huizinga en de troost van de geschiedenis*', in *Leesidee*, 10, 1996, p. 824.
295. 'Het hoge noorden en het diepe zuiden: verschillen tussen Vlaamse en Nederlandse romans niet zo groot', in *Taalschrift*, 3-4, 1997, p. 31-34.
296. 'De Belgische mythologische kunst', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 1997, p. 113-118.
297. 'De valkuil van Voskuil', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5, 1997, p. 655-659.
298. 'Black box', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 1997, p. 388-393.
299. 'De roman is een ui: over de grenzen van de roman', in *De Gids*, 6, 1997, p. 444-450.
300. 'Marie Kessels', in *Kritisch lexicon van de moderne Nederlandstalige literatuur*, p. 1-7, A1, B1.
301. 'Zwagermans writer's block', in *Ons erfdeel*, 1, 1998, p. 106-107.
302. 'Bevlogen lichtheid', in *De Gids*, 3, 1998, p. 224-239.
303. 'De prehistorie', in *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 1998, p. 528-534.
304. 'Sissi, mon amour', in *Ivo Michiels, Joris Gerits & Gerd Segers* (red.), Speciaal nr. van *Revolver*, 3, 1998, p. 16-18.
305. *Bevlogen lichtheid*, Amsterdam, Meulenhoff, 1999.
306. 'Laudatio', in *Revolver*, 100, 1999, p. 85-86.
307. 'Muziek uit de hel', in *Ons erfdeel*, 5, 1999, p. 761-763.
308. 'Over België, anus mundi', in *Ons erfdeel*, 3, 2000, p. 436-437.
309. 'De vleespen', in *Sploxi: kruisbestuiving: kunst is een keuze*, Speciaal nr. van *Moxi*, 7, 2000, p. 64-67.
310. 'De valwet: over Thomas Rosenboom', in *Verzoenende veelzijdigheid: huldealbum opgedragen aan Prof. Dr. H. van Gorp*, M. de Clercq, D. de Vin, J. Janssens & C. Matheussen', Brussel, KU Brussel, 2000, p. 13-18.
311. 'Het tiende verhaal', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 2002, p. 136-143.
312. 'Tussen Potchefstroom en Bophuthatswana: Verplaatsingen in Zuid-Afrika. Bedenkingen bij Zuid-Afrika, de apartheid en *De plaag*

- van David van Reybrouck', in *Dietsche Warande en Belfort*, 3, 2002, p. 50-52.
313. *De geuren van het verwerpelijke*, Amsterdam, Meulenhoff, 2004.
314. 'The novel is an onion: Contemporary Fiction in the Netherlands and Flanders', in *Janus at the millennium: perspectives on time in the culture of the Netherlands*, Thomas F. Shannon, Johan P. Snapper, (red.), Dallas, University Press of America, 2004, p. 43-52. (Publications of the American Association for Netherlandic Studies; 15).
315. 'Gust Gils', in *Kritisch lexicon van de Nederlandstalige literatuur na 1945*, 2004, p. 1-8, A1-2, B1-2.
316. 'Zoals het niet is', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5-6, 2005, p. 651-652.
317. 'Van welke waarheid getuige?', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 2005, p. 423-430.
318. 'Geritsel van papier: het nieuwe werk', in *Parmentier*, 4, 2006, p. 135-148.
319. 'Deleted scenes in deBuren Brussel, 21 juni 2006', in *Parmentier*, 2, 2006.
320. 'Een ballet van werveling en chaos: over Paul Verhaeghen en Peter Sloterdijk', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 2006, p. 155-167.
321. 'Wie van de drie?', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5-6, 2006, p. 945-957.
322. 'The tenth story: on Stefan Hertmans and Julia Kristeva', in *The Low Countries: crossroads of cultures*, Ton J. Broos, Margiet Bruyn Lacy, Thomas F. Shannon (red.), Münster, Nodus Publikationen (Studies in Dutch language and culture; vol. 1), 2006, p. 177-186.
323. 'Literaire prijs van de provincie Gelderland 2007: Juryrapport', Hugo Bousset [voorzitter], Astrid Lampe & Bertram Mourits [jury], in *Parmentier*, 4, 2007, p. 91.
324. 'Geritsel van papier: het periodiek systeem van Europa', in *Parmentier*, 4, 2007, p. 128-139.
325. 'Ivo Michiels op de vooravond van zijn 85ste verjaardag', in *De auteur*, 4, 2007, p. 11-13.
326. 'De dystopieën van Don DeLillo en Yves Petry', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 2008, p. 497-507.

327. 'Voorspel en uitstel: over Ian McEwan en Marc Reugebrink', in *Dietsche Warande & Belfort*, 4, 2008, p. 683-695.
328. 'Moge dit werkje de jonge Vlamingen aanzetten wat meer Vlaamsche boeken te lezen!', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5-6, 2008, p. 769-771.
329. 'Geritsel van papier: Drowning: but waving', in *Parmentier*, 4, 2008, p. 98-107.
330. 'In de naam van de vader', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 2009, p. 128-136.
331. 'Misschien een nieuw lied: over de tuchteloze letterkunstige bewegingen van J.M.H. Berckmans en Pjeroo Roobjee', in *Dietsche Warande & Belfort*, 3, 2009, p. 508-514.
332. 'Geritsel van papier: vogelgezing en eierstruif', in *Parmentier*, 2, 2009, p. 73-83.
333. 'Geritsel van papier: wennen aan de wakkere wereld' in *Parmentier*, 1, 2008, p. 87-96.
334. 'Julia in Parijs en Venetië: over Patrick Modiano en Christiaan Weijts', in *Dietsche Warande & Belfort*, 5-6, 2009, p. 878-891.
335. 'The periodic table of Europe: on Koen Peeters and Primo Levi', in *Dutch studies in a globalized world*, Margriet Bruijn Lacy (red.), Münster, Nodus Publikationen (Studies in Dutch language and culture; 3), 2009, p. 155-163.
336. 'Doublethink: over Jeroen Olyslaegers en Juli Zeh', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 2010, p. 109-120.
337. *Vurige tongen: essays over romans na 11 september*, Amsterdam, Meulenhoff, 2011.
338. 'Dystopias: on Don DeLillo and Yves Petry', in *Crossing boundaries and transforming identities: new perspectives in Netherlandic studies*, Margriet Bruijn Lacy & Christine P. Sellin (red.), Münster, Nodus Publikationen, 2011, p. 123-131. (Studies in Dutch Language and Culture; 4)
339. 'Het wonder van de torso', in *Dietsche Warande & Belfort*, 1, 2012, p. 122-124.
340. 'Over Ivo Michiels, Lucio Fontana, Romy Schneider en de anderen', in *Ivo Michiels intermediaal*, Lars Bernaerts, Hans Vandevoorde

& Bart Vervaeck (red.), Gent, Academia Press, 2012, p. 173-180.
(SEL-reeks; 5)

341. 'De muziek van het verdriet', in *Parmentier*, 4, 2012, p. 36-41.

341. 'Vloed aan debuten en wat rest', in *Dietsche Warande & Belfort*,
5, 2013, p. 802-813.

30 januari 2014